GIRONA NOTICIES.COM
+ Periodisme

Rectificació no només política.

Opinió | 16/01/2007 | 14:37

Ni al sentit de la pròpia responsabilitat davant de tots i cadascun dels catalans.

* Jordi Pujol - Gironanoticies.com
Des d'aquest espai ens hem referit més d'un cop al llibre La Rectificació. Un llibre de sis periodistes: Lluís Bassets, Albert Branchadell, Josep Maria Fradera, Enric Juliana, Antoni Puigverd i Ferran Sáez, que vénen a dir: "A Catalunya alguna cosa no l'hem feta prou bé, i hem de rectificar". Això dit abans de les darreres eleccions i aplicat a un període de temps en bona part coincident al primer tripartit, però també a anys abans. I aplicat no només a l'àmbit estrictament polític.Per la meva banda jo havia pronunciat poc abans, el 7 de setembre de 2006, una conferència titulada Davant una històrica cruïlla i d'un gran repte. Des d'una altra perspectiva també venia a dir que calia canviar algunes maneres de fer i de pensar dominants a Catalunya.

Avui hi vull insistir. No gaire en termes polítics. Això ho faré un altre dia i potser des d'una altra tribuna.

1. El burro català. Començaré per una cosa que pot sorprendre, i que sabrà greu a gent amiga. Políticament amiga i personalment amiga. I de bona fe. De molt bona fe.

Diguem-ho clar: això del burro català és absurd. Tanta importància té que jo cregui que s'ha de dir, amb el risc de decebre molta gent il•lusionada? Sí, perquè, es miri per on es miri, no és seriós. Forma part de l'estil de la conya que no du enlloc.

Ja sé que el símbol del Partit Demòcrata dels Estats Units és un ase. Caldria conèixer l'origen d'això, jo no el sé. I estic d'acord que sembla absurd voler contraposar un ase a un elefant (que és el símbol del Partit Republicà). Ells saben com a través de molts i molts anys s'han creat aquestes simbologies, i el cert és que no els fa cap mal. Però a nosaltres ens fa mal introduir la facècia en l'enfrontament polític i nacional. "Si ells tenen un toro, nosaltres tindrem un burro". Mala peça al taler. "I si ells són tibats nosaltres serem sorneguers". "I si a ells els agrada clavar garrotades, nosaltres som especialistes en entomar-les". Ja entenc tota la filosofia sorneguera i en el fons displicent del burro com a símbol. Ja entenc allò de "veus com fem escarni i finalment ens mofem d'aquesta gent tan creguda, dominadora i agressiva?" Sobretot agressius amb nosaltres, els catalans. Ja ho entenc, però no du enlloc. Ni el símbol de Catalunya pot ser un burro ni la conyeta pot ser un arma de conscienciació de la gent. El burro no aspira a la victòria, ni tan sols al respecte.

2. Una altra cosa podria ser la ironia. Ferrater i Mora va dir que era un dels distintius del caràcter català, i ho va dir en un to més aviat positiu. I potser tenia part de raó. Els britànics, per exemple, són irònics i Déu n'hi do la feina que han fet. Però, a més, tenen la passió dramàtica de Shakespeare, el puritanisme de Milton, la fecunditat pragmàtica d'Adam Smith i l'orgull imperial. D'altra banda, un altre català il•lustre, en Cirici Pellicer, ja ens va posar en guàrdia fa molts anys, en un memorable article a Serra d'Or, del perill que la ironia fos un fre per a l'ambició i la voluntat d'excel•lència. Una bona excusa per a la mediocritat. És a dir, la ironia ajuda a suportar situacions difícils, però també pot esterilitzar.

3. Els discursos florits, molt florits, però amb poca substància. La vanitat exagerada. La frivolitat i

la fatuïtat i, per tant, el perill d'actuar poc responsablement. Potser tenia una part de raó Unamuno quan ens deia als catalans: "Os ahoga la estética".

4. La fatxenderia. A Catalunya hi ha gent fatxenda, també a la política. Gent creguda, però que no ha verificat mai de debò l'abast de la seva força, ni material ni moral. Que fa discursos molt valents i provocadors quan l'adversari és lluny. La fatxenderia té de mal, entre altres coses, que és ridícula, que fa fer el ridícul, que fa perdre el respecte.

5. Tornar-se molt bon minyó. Però a l'hora de la rectificació cal evitar un perill. És propi de fatxendes, de gent que empra la ironia amb esperit de superioritat i de declamadors agressius que quan les coses van mal dades es tornen més submisos del compte. No rectifiquen honorablement sense renunciar a l'essencial, sinó que es tornen mansos. Es tornen bons minyons, més bons minyons del compte.

Baixar veles quan t'adones que vas errat o que topes amb un obstacle insuperable o, més encara, quan t'adones de les teves limitacions, es pot fer sense perdre la cara, sense ajupir-se, sense passar del crit i l'improperi a l'obsequiositat. Perquè rectificar, i rectificar bé, honorablement, dignament, amb fidelitat al que s'és, fa possible la represa, la recuperació. No fer-ho així, és a dir, fer-ho fent el viu o vinclant-se més del compte, pot condemnar a una llarga i potser definitiva decadència.

Naturalment, i afortunadament, aquests defectes no són generals. Però estan bastant estesos. I no només entre la classe política. I naturalment que per honradesa m'he de preguntar, jo que he estat tants anys polític en actiu, si aquestes falles també s'han donat en mi i en quin grau. I tothom té dret a examinar-me.

La represa sempre és possible si un no es rendeix. La petulància fins i tot ridícula però heroica, i, per tant, noble i digna de la cavalleria polonesa atacant els tancs alemanys (és l'episodi de la Brigada Pomorska que explica en Juliana en el llibre), no va significar la rendició espiritual de Polònia. Varen perdre la guerra en un tres i no res. Varen haver d'acceptar moltes coses. Varen baixar veles. Però després va venir la resistència i la sublevació de Varsòvia contra els alemanys. I la resistència política, espiritual i nacional contra el comunisme i els russos durant 45 anys. Polònia segueix essent un gran país.

Els catalans també tenim antídots contra les nostres falles. Tenim molts actius. Hem construït un país, hem salvat una identitat atacada a fons i hem contribuït a la transformació de tot Espanya. Vàrem crear una economia moderna i la mantenim malgrat la globalització i la revolució tecnològica (el burro no aspira a la victòria ni al respecte, sinó a sobreviure). Seguim essent un referent en moltes coses –a Espanya, on són molts els obsessionats a imitar Catalunya, i també a Europa–, vàrem assolir i mantenir un nivell cultural alt, estem guanyant posicions en el camp de la recerca i la tecnologia. Tenim referents brillants, excepcionals, exemples de grandesa. Molts. Des d'en Gaudí als mestres de la República, des d'en Joan Peiró a Pau Casals. Tenim el mèrit d'haver resistit l'atac contra la nostra llengua i la nostra identitat, en condicions molt difícils. Tenim l'exemple de caràcter i de rectitud d'en Macià, el martiri d'en Companys, la visió constructiva d'en Prat de la Riba. Tenim l'exemple del que pot ser l'actitud integradora de tot un poble. Tenim la indestructible voluntat de viure en pau i convivència. En això som un exemple. Tenim tot això, i més. I, per tant, podem tenir confiança en el nostre esdevenidor.

Però no a través de la conyeta, de la fatxenderia i de l'espectacle. No a través de la perversió de

l’estètica, i finalment de la renúncia fàcil i submisa. L’estètica és important, però no suficient, sense una càrrega molt forta d’ètica.

Sé que amb aquestes ratlles fereixo els sentiments de molts catalans de bona fe. Fins i tot de molts amics meus, que exhibeixen amb il•lusió el burro enganxat al seu cotxe. Em sap greu perquè em consta el vostre patriotisme. I conec les vostres qualitats. Sé que sense gent com vosaltres el país no aguantaria. Sou de la gent més fidel. Però tenim, fins i tot els millors entre nosaltres, tics que no són genètics, però sí fruit d’una història difícil. D’una història que en bona part hem redreçat –gràcies a vosaltres–, però que no redreçarem del tot si no ens espolsem certes actituds que en el fons són de resignació.

Tot això dit des de la humilitat que personalment em correspon. I des de l’orgull, ja no personal, que neix de la convicció que Catalunya ha estat i pot ser –i serà– un poble digne de respecte i admiració. Si rectifica el que calgui rectificar, però sense renunciar a l’ambició, ni a seguir essent el que és. Ni a la dignitat. Ni a la història. Ni al futur. Ni al sentit de la pròpia responsabilitat davant de tots i cadascun dels catalans.

Autor: Redacció
Redacció

https://gironanoticies.com/noticia/1628-rectificacio-no-nomes-politica.htm